

También pesa, por supuesto, la posibilidad de trabajar en y sobre otros lugares conociéndolos de primera mano. Tener la ocasión de vivir en otro país o ciudad, descubrir otras formas de convivencia y tradición o familiarizarse con otras rutinas son aspectos tan atractivos que algunos de nuestros estudiantes (y también profesores) se vuelven adictos a ellos y acaban convirtiéndose en *workshopistas* profesionales.

Trabajar en otro lugar comporta la posibilidad de afrontar temas que no tienen cabida en nuestro entorno pero que tienen vigencia, enseñan y complementan otros conocimientos o incluso abren vías nuevas.

Quizás en el momento de apuntarse a un taller también pesa la conciencia de que ello amplía la red social y profesional. En momentos tan críticos como el actual, establecer nuevos contactos, especialmente en países con menor saturación de arquitectos o mayor actividad en el sector, puede beneficiar la carrera profesional.

Muchos talleres llevan pareja la puesta en obra de lo que se proyecta. En algunos el propio estudiante realiza un prototipo, investiga sobre un proceso técnico o un material utilizándolo. También hay talleres que dan respuesta a un concurso y, por tanto, en caso de ganar, son susceptibles de ser construidos. Otros ofrecen la posterior puesta en obra en sus bases, como por ejemplo el taller concurso al que hemos sido invitados por la Internationale Gartenschau Hamburg 2012, en que se construirá un jardín de 300 m² proyectado por estudiantes de nuestra escuela. Estos talleres prácticos o de aplicación tienen, por lo menos, dos aspectos que los hacen muy

atractivos: trascender el papel y el dibujo llegando a construir (¡por fin!), y el mérito curricular que se deriva de ello.

En cambio, en los talleres de reflexión y proyectuales el formato intensivo propicia cierta huida hacia delante: muchas veces las propuestas son más libres, con menos prejuicios que las que se pueden dar en un curso regular. Disponer de poco tiempo y trabajar en equipo obliga a separar la paja del grano, a destacar lo verdaderamente relevante, aun a costa de exagerarlo o magnificarlo. Da pie a enfocar la esencia de la cuestión desde nuevos ángulos. La frescura y “festividad” en planteamientos y propuestas precisamente es otro motivo de aprecio de los *workshops*.

Hay que tener en cuenta que, además, un taller tiene una rentabilidad alta. En muy poco tiempo se aprende mucho y se hace de una forma socialmente muy satisfactoria, compartiendo penas y alegrías, haciendo amigos y, a veces, algo más. Tiene algo de viaje iniciático pero en compañía, ¡y además da créditos! Por si fuera poco, son créditos que habitualmente no hay que pagar y que dan derecho a tener un profesor “personal”, a compartir con muy pocas personas (son comunes ratios de 1 a 5, sin sobrepasar casi nunca 1 a 15).

Está claro que todo esto solo es posible, como ya hemos comentado, gracias a la enorme generosidad de profesores y escuelas. Es un privilegio que la ETSAB haya apostado por esta figura de aprendizaje y le dedique muchos medios y esfuerzo, y que cuente con unos estudiantes que no le andan a la zaga a administración y profesorado en entusiasmo y dedicación. ●

Parlem d'urbanisme i gènere?

BLANCA GUTIÉRREZ I ADRIANA CIOCOLETTA

Per commemorar el Dia internacional de la dona treballadora (8 de març), un grup d'estudiants de tercer cicle de l'ETSAB que formem part del Col·lectiu punt6 (www.punt6.net) vàrem organitzar un recorregut reivindicatiu pels espais quotidians del nostre campus universitari. La ruta, realitzada el 23 de març, comptava amb el suport de l'àrea d'Igualtat de la UPC i la col·laboració de la direcció de l'ETSAB.

Els recorreguts formen part d'un mètode que utilitzem al Col·lectiu punt6 per fer paleses aquelles qüestions invisibles per a l'urbanisme imperant, unidimensional i universal, i proposar un canvi vers un urbanisme més inclusiu. Hem realitzat altres recorreguts a barris com el Raval, amb motiu del Femart, o al Fòrum-Besòs durant el II Congrés de dones de Barcelona.

Partim de la base que els nostres entorns quotidians no són neutres: quan es conforma cada espai, cada element urbà, cada equipament, cada tros de barri, es donen prioritats, es reflecteixen poders i es fan visibles drets. Entenem que la ciutat no ha de contribuir a perpetuar les desigualtats d'oportunitats entre dones i homes, perquè no som el mateix, ni físicament, ni en els desitjos, ni en els valors, ni en les percepcions, ni en els rols assignats culturalment. A més a més, el col·lectiu de les dones és heterogeni i integra diferents experiències i necessitats (diverses edats, orígens culturals, religiosos, socials, etc.).

Al Col·lectiu punt6 apliquem la perspectiva de gènere entenent que la construcció social dels rols ha assignat culturalment i històricament a les dones els treballs reproductius i de cura de les persones. Aquest fet ha provocat un ús diferencial de la ciutat que no ha estat tingut en compte per les grans teories urbanes. Per aquest motiu creiem que és imprescindible fer visible aquesta experiència que tenen les dones i valorar-la com a coneixement indispensable per projectar els nostres barris i els espais de convivència. Hem de fer pobles i ciutats que es basin en la vida quotidiana de tots i de totes. Per completar l'activitat es van exposar al vestíbul de l'ETSAB pa-

rells amb informació del recorregut i diverses experiències que exemplificaven l'aplicació de la perspectiva de gènere a l'urbanisme i l'arquitectura.

Durant el recorregut, que anava des de l'ETSAB fins al Campus Nord, es van produir diverses reflexions sobre diferents elements que, com a usuàries i usuaris d'aquests espais, podem identificar.

“On va aquesta rampa? Per aquí jo no hi passo!” Es tracta d'evitar els racons, els espais foscos o residuals que no permeten la visibilitat total de l'espai. Hi ha suficient informació per orientar-se en tot moment en l'espai públic, per saber on ets i cap a on vas?

“Per fi una mica de barri!” Hi ha zones monofuncionals al barri que a una hora determinada perden tota la seva activitat? L'habitatge està situat en un entorn que permet desenvolupar la vida quotidiana, tant pel que fa a tasques relacionades amb la cura de la llar i les persones com als moments d'oci?

“Un altre cop a creuar la Diagonal!” Els temps dels semàfors i els passos de vianants estan coordinats amb els recorreguts a peu?

“I si no puc pujar caminant?” Els equipaments i altres serveis estan situats en xarxes de mobilitat a peu i de transport públic?

“Em sento segura caminant per aquí?” En la relació entre equipament i espai públic es tenen en compte els aspectes d'il·luminació, accessibilitat i visibilitat?

“Això és un espai de relació?” Hi ha zones que permetin la xerrada, la lectura i el descans? Els materials utilitzats són agradables i adequats? Hi ha arbres o vegetació que permetin espais d'ombra a l'estiu?

Aquestes reflexions només són un exemple de la mirada que proposem per repensar els nostres espais urbans quotidians. ●

El Col·lectiu punt6 som Adriana Ciochetto, Ana Paricio, Blanca Gutiérrez Valdívia, Marta Fonseca, Renata Coradin, Roser Casanovas, Sara Ortiz, Tania Magro Huertas i Zaida Muxí.